

SUOMENNOS KATSAUSARTIKKELIN TIIVISTELMÄSTÄ

ARTIKKELI: *What is Functional Communication? A Theoretical Framework for Real-World Communication Applied to Aphasia Rehabilitation*

KIRJOITTAJAT: W.J. Doedens¹ & L. Meteyard¹ © The Author(s) 2021

JULKAISU: Neuropsychology Review, <https://doi.org/10.1007/s11065-021-09531-2>

SUOMENTAJA: Annu Korpijaakko-Huuhka, syyskuu 2022

Mitä on toiminnallinen kommunikointi? Afasiaterapiaan sovellettu arkielämässä tapahtuvan viestinnän teoreettinen malli

Tiivistelmä

Afasia on kielihäiriö, jonka aiheuttaa ns. hankittu aivovaurio, kuten aivoverenkiertohäiriö tai aivovamma. Afasia heikentää afaattisen henkilön kykyä viestiä tehokkaasti. Afasiaterapian tavoitteena on parantaa arkielämän kommunikointia ja siten afaattisen ihmisen toimintakykyä hänen päivittäisessä elämässään. Siksi on välttämätöntä ymmärtää, mitä arkinen, luonnollinen kommunikointi täsmälleen tarkoittaa ja millaisiin tekijöihin se perustuu.

Afasiatutkimuksen piirissä ei toistaiseksi ole muodostunut yhteistä, kattavaa ja teoreettisesti perusteltua viestinnän määritelmää. Sen sijaan käytetään useita, toisistaan irrallisia tulkintoja toiminnallisesta viestinnästä. Sen takia henkilön viestintätaitoja (kommunikatiivista performanssia) on lähes mahdotonta pätevästi ja luotettavasti arvioida, ottaa terapian kohteeksi ja mitata niiden kohentumista.

Tässä artikkelissa esitetään jäsennelty, teoreettinen lähestymistapa toiminnallisen viestinnän määrittelemiseksi. Empiiriseen, terveiden aikuisten psykolingvistiseen tutkimukseen perustaen väitetään, että kommunikointi on tilannesidonnaista (situated) kielenkäyttöä. Tämän ajattelumallin mukaan kielenkäyttö on 1) vuorovaikutteista, 2) monikanavaista ja 3) käyttöyhteydestä riippuvaa. Artikkelissa esitellään kuhunkin kielenkäytön osatekijään liittyviä tutkimuksia, joihin on osallistunut sekä ei-aivovaurioisia aikuisia että afaattisia henkilöitä. Lisäksi pohditaan, mitä esitetyn ajatusmallin omaksuminen merkitsee afasian arvioinnin ja afasiaterapian käytännöille. Artikkelin tarkoituksena on rohkaista lukijoita lähestymään afaattisten ihmisten tilannesidonnaisen kielenkäytön tutkimusta ja hoitoa aiempaa järjestelmällisemmin ja kattavammin.

suomennos Annu Korpijaakko-Huuhkan